

ข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล
โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม
อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

A Proposed Policy on Conservation and Promotion of
LONG-LAE Traditional for Local Government Organization
in Multicultural at Maikaen District, Pattani Province

อัศวีศิริ ลาปือ¹

Aussiri Lapi-e

Received : 26 สิงหาคม 2562

Revised : 16 ธันวาคม 2562

Accepted : 7 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ซึ่งใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจาก 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ประชาชน จำนวน 538 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่ม 2) ตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน จากการคัดเลือกแบบเจาะจง

¹ อาจารย์ ดร. สาขาการเมืองการปกครอง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Dr. in Politics and Governments in Faculty of Humanities and Social Sciences,
Suratthani Rajabhat University

จำนวน 9 คน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S.D.=0.93$) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) สร้างกลไกการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ประเพณีลงเล อันเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่ปรากฏในพื้นที่พหุลักษณะ 2) กระจายความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อย่างสมดุล 3) สร้างสังคมสมานฉันท์และสันติสุขด้วยการพัฒนาเครือข่ายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล 4) กำหนดแนวทางดำเนินการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลด้วยหลักธรรมาภิบาลได้ตามมาตรฐานสากล จะเชื่อมโยงกับข้อเสนอเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วย “การอนุรักษ์ประเพณีลงเล ด้วยกลไกความร่วมมือของชุมชนไม่แก่ัน ผ่านกระบวนการเสริมสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่สอดคล้องกับความเป็นพหุสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นฐานการพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืน” ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

คำสำคัญ : ข้อเสนอเชิงนโยบาย ประเพณีลงเล พื้นที่พหุวัฒนธรรม

Abstract

The objectives of research were to study opinion of people towards role of conservation and promotion LONG-LAE traditional by local government organization and analyzed positioning for a proposed policy on conservation and promotion of LONG-LAE traditional in multicultural at Maikaen district, Pattani province. The research was mixed-methodology. The populations were comprised of 2 group : 1) People of

this study 538 samples by simple random sampling and collected data from questionnaires with analyzed by percentage, mean, standard deviation. Groups : 2) Administrators and council members, community leaders of 9 samples by purposive sampling were collected data from in-depth Interviews and focus group with content analysis.

The research found that the public opinion to role of local government organisation was at a high level (\bar{X} =3.57, S.D.=0.93). Strategies for conservation and promotion traditional were carried out through the vision “the conservation of LONG-LAE traditional should participate by people was management for identity base on sustainable of national culture”. There are four strategies which consisting of: 1) Participation of people on management of local identities; 2) Responsibility distribution of institute by functional well balanced; 3) Create a peaceful society by development conservative and promote; 4) Guideline of conservation and promotion traditional by good governance and International standard. The strategies based on context that proposed policy implementinng practical in multicultural on Maikaen district, Pattani province.

Keywords : Proposed Policy, LONG-LAE traditional, Multicultural

ความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงสังคมโลกยุคปัจจุบันภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งประกอบด้วยทุน การเคลื่อนไหวของแรงงาน ชุดข้อมูลข่าวสารรวมถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการเคลื่อนไหวของชุดความคิดผ่านรูปแบบอุดมการณ์กระแสหลักนำมาซึ่งการผลิตซ้ำชุดความคิด ความเชื่อที่พยายามครอบงำและลดทอน

ความสำคัญของอัตลักษณ์และวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น ผ่านกลไกของรัฐและเอกชนด้วยรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น (Appadurai, 1996) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงโครงสร้างของระบบส่วนย่อยต่างๆ ทางสังคมอันขยายผลไปสู่ การก่อตัวของปัญหาและส่งผลกระทบต่อประชาคมโลกทั่วทุกพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นเดียวกับปรากฏการณ์ว่าด้วยการกลืนกลายทางวัฒนธรรม (Assimilation) ซึ่งส่งผลให้ กระจายแห่งวัฒนธรรมย่อยหลากหลายพื้นที่บนโลกต้องเผชิญกับเงื่อนไขที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก ส่งผลต่อการสูญเสียอัตลักษณ์และ รูปแบบเฉพาะที่สำคัญไปตามกาลเวลา อันเนื่องมาจากความเฉื่อยทางวัฒนธรรมที่ไม่ สามารถปรับรายละเอียดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแส วัฒนธรรมโลกได้ จึงนับเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมบางอย่างสูญหายหรือเสื่อมคลาย ความสำคัญลงที่สุดในที่สุด

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องระดับโลก เช่น องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ หรือ UNESCO รวมถึงหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญของประเทศไทยในการ พยายามคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมประจำชาติให้สามารถอยู่รอดและอยู่ร่วม ท่ามกลางอิทธิพลของกระแสโลกภิวัตน์ ซึ่งต่างมุ่งแสวงหาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา วัฒนธรรมของชาติอย่างเข้มข้น จึงนำไปสู่การก่อรูปของกลไกการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 อย่างชัดเจนสอดคล้องกับการขยายแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประจำชาติ อย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ด้วยเช่นเดียวกัน (สถาบันวัฒนธรรมศึกษา, 2558) อันนำมาซึ่งการขับเคลื่อนกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริม วัฒนธรรมประเพณี ในลักษณะร่วมบูรณาการทั่วทุกภูมิภาคของประเทศผ่านการ ดำเนินงานของสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานระดับชาติในบทบาทของผู้กำหนด นโยบาย รวมถึงหน่วยงานระดับพื้นที่ในบทบาทของผู้แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานระดับท้องถิ่นภายใต้บทบาทของการขับเคลื่อนการ

ดำเนินงานตามนโยบาย ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านการดำรงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำชาติควบคู่กับการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำถิ่นร่วมกับประชาชนในชุมชนทั่วทุกภูมิภาคอย่างมีคุณภาพ

ทั้งนี้ลักษณะสำคัญของประเพณีที่ปรากฏพบทั่วไปในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยนั้นจะมีการเชื่อมร้อยกันผ่านปฏิบัติการทางวัฒนธรรมร่วมบนฐานของพิธีกรรมอุดมการณ์ ภูมิลักษณะหรือภูมิปัญญาในมิติต่างๆ ผ่านรูปแบบที่หลากหลาย หากแต่มีการแสดงออกภายใต้อิทธิพลต่อรูปแบบและธรรมเนียมปฏิบัติที่แตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งปฏิบัติการทางวัฒนธรรมในรูปแบบของประเพณีและพิธีกรรมในบริบทที่แตกต่างกันนั้นก็จะนำไปสู่การประกอบสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่เป็นเงื่อนไขกำหนดระเบียบของสังคมที่ซับซ้อนอีกด้วย โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าความท้าทายของการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นถูกผูกโยงกับพื้นที่ร่วมของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางภาษารวมถึงชาติพันธุ์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนับเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและแบบแผนของพิธีกรรมที่ปรากฏในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งอุดมไปด้วยชุดประเพณีที่โน้มเอียงตามกรอบจารีต วิถีชีวิตรวมถึงหลักศาสนา อันสะท้อนถึงการประกอบสร้างลักษณะสำคัญทางวัฒนธรรมที่ปรากฏพบเฉพาะถิ่นอีกด้วย เช่น “ประเพณีสงกรานต์” โดยถือเป็นประเพณีที่ปรากฏพบเฉพาะในพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เท่านั้น ซึ่งพบว่าอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการสูญหายเป็นอย่างมาก (อัศวศิริ ลาปี่อี และคณะ, 2559) ทั้งนี้การสำรวจเอกสารการรวบรวมจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมและงานวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีจำนวนจำกัด และเป็นผลการสำรวจที่ยังไม่ครอบคลุมการนำเสนอบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ภายใต้บริบทของพื้นที่พหุวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด จึงอาจประยุกต์ข้อมูลจากการศึกษาเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การอธิบายชุดความสัมพันธ์ขององค์ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการศึกษาของพัทธนันท์ โอบุษฐ์เจษฎา (2557) ซึ่งพบว่าการทำพิธีสงกรานต์ในปัจจุบันของชาวปัตตานีได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบพิธีไปตามความเหมาะสม

อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไม่เอื้อเพื่อทำให้ชุมชนที่เคยจัดพิธีลงเลแบบดั้งเดิมที่ต้องจัดบนชายหาดทะเลได้ปรับเปลี่ยนมาประกอบพิธีในบริเวณวัดและทำการลอยแพในแม่น้ำ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารูปแบบการทำพิธีจะเปลี่ยนแปลงไปแบบใดก็ตามแก่นแกนความเชื่อและการถือปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีสมาชิกชุมชนยังคงรักษาคุณค่าของพิธีกรรมไว้เพื่อสืบต่อและเป็นขวัญกำลังใจแก่สมาชิกลูกหลานที่กำลังเติบโตขึ้นมา ในท้ายที่สุดพิธีลงเลอาจไม่เป็นที่รู้จักกันในโลกของคนทั่วไปแต่พิธีของคนกลุ่มเล็กๆ คือเครื่องยึดโยงคุณค่าทางจิตใจของคนในชุมชนให้เข้มแข็งในความอ่อนไหวของสังคมพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้ข้อค้นพบของสภาวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี (2558) ได้ระบุถึงพื้นที่ชุมชนในอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่ยังจัดกิจกรรมและอนุรักษ์ประเพณีลงเลถึงปัจจุบัน ได้แก่

1. พื้นที่หมู่ 3 บ้านใหญ่ ตำบลไม้แก่น อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
2. พื้นที่หมู่ 2 บ้านสารวัน ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
3. พื้นที่หมู่ 1 บ้านดินเสมอ ตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

อย่างไรก็ตามเพื่อสะท้อนกลไกการจัดการปัญหาควบคู่กับการเสนอแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ซึ่งอยู่ในสภาวะวิกฤติในพื้นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังกล่าวนั้นได้มีการพยายามเสนอกลไกดำเนินงานทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ รวมถึงสภาวัฒนธรรมตำบล ที่ได้เสนอกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี โดยใช้พลังของชุมชนท้องถิ่น เป็นปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญ โดยคาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักในการรักษาคุณค่า อัตลักษณ์และภูมิปัญญาของสังคมให้ดำรงคงอยู่ได้ภายใต้กระบวนการส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (เรวัต สิงห์เรือง, 2553) ขณะเดียวกันเสนอแนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงบทบาทขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมประเพณีในท้องถิ่นภายใต้บริบทของการดำเนินงานเชิงบูรณาการให้เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

ด้วยบริบทของประเพณีลงเลท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบปัจจุบัน จึงสมควรแสวงหาบทบาทที่เหมาะสมต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ว่าควรมีบริบท การดำเนินงานในรูปแบบใด ขณะเดียวกันข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริม ประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ควรกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์อย่างไร ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ ซึ่งสามารถนำไปสู่การผลิตสร้างกลไกสนับสนุนปฏิบัติการทาง วัฒนธรรมผ่านการขับเคลื่อนดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโต๊ะไทรทอง และ องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทองสู่การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ ประเพณีในพื้นที่พหุวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง โดยนับเป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างยิ่งที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ในฐานะของหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็น เจ้าของมรดกทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นร่วมกับประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ นั้น จำเป็นต้องแสวงหาบทบาทการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องตาม ภารกิจให้มีผลเชิงรูปธรรมจากผลสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน ผสานแนวทางการ กำหนดพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมด้วย กลไกการเสริมพลังร่วมกับชุมชนท้องถิ่นในการผลิตสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายซึ่งถือเป็น ภารกิจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ ด้วยกระบวนการวิเคราะห์จุดยืนทาง ยุทธศาสตร์ของการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ครั้ง นี้ย่อมมีผลต่อการผสานอัตลักษณ์และขยายความร่วมมือของประชาชน รวมทั้งเป็น แนวทางสำคัญในการเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นจากฐานรากสู่การสร้างสังคม สันติสุขและสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในพื้นที่พหุวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

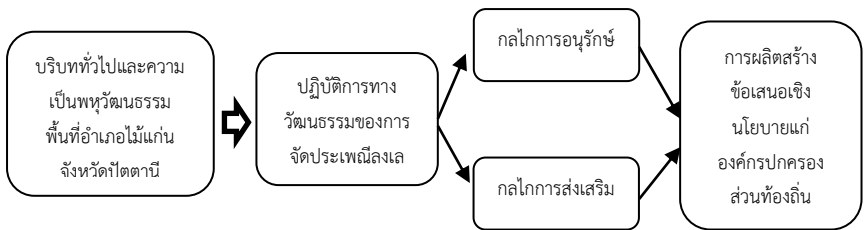
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริม ประเพณีลงเล โดยกลไกการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์สู่การผลิตสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล แก่งค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพิจารณาบทบาทและหน้าที่ตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งถือเป็นกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับสำคัญ รวมทั้งบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่ระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ ตามขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ ที่สัมพันธ์กับฐานคิดว่าด้วยขนาดและโครงสร้างองค์กรโดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงรักษาด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น นับเป็นบทบาทสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกประการ ดังนั้นจากการสำรวจองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแลกเปลี่ยนการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีครั้งนี้ สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการวิจัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ว่าด้วยข้อเสนอบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลาในพื้นที่พหุวัฒนธรรม รวมถึงการผลิตสร้างวิสัยทัศน์ ซึ่งนับเป็นชุดข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกลไกการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องสังเคราะห์องค์ความรู้พื้นฐานจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงกรอบแนวคิดการวิจัยบนฐานขององค์ความรู้ที่สำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนยุทธศาสตร์

การวางแผนยุทธศาสตร์ หรือ การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร โดยคาดการณ์จากแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกันแนวคิดด้านการวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ จะสะท้อนถึงกระบวนการวางแผนที่นำมาใช้เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านต่างๆ ในระยะยาวอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ด้วยการพิจารณาความสามารถขององค์กร ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบ รวมทั้งรับทราบผลกระทบต่อองค์กรในอนาคต เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางการดำเนินงานและกำหนดรูปแบบแนวทางปฏิบัติที่จะบรรลุตามเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน (คณิศร วัฒนวิญญู, 2554) นอกจากนี้ Bartol, K & Martin, D. (1998) ได้ขยายความเพิ่มเติมว่าการวางแผนกลยุทธ์หรือการวางแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องกำหนดกระบวนการวางแผนไว้ 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การกำหนดเป้าหมาย และ 3) การกำหนดแผนงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการวางแผนกลยุทธ์หรือแผนยุทธศาสตร์จึงมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน อันเป็นผลผลิตสำคัญจากการวิเคราะห์ประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จ ปัจจัยความเชื่อมโยงของคุณค่า รวมทั้งปัจจัยระบบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัจจัยสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่เอื้อประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรทั้งระยะสั้นและระยะยาวอีกด้วย

ดังนั้นภายใต้การวิจัยครั้งนี้จึงประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือการวางแผนที่ช่วยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี สามารถพัฒนาบทบาทการจัดทำบริการสาธารณะด้านการทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการกระจายอำนาจในการบริหารงานภาครัฐในสถานการณ์ปัจจุบัน ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม พร้อมพิจารณาระบบและตรวจสอบกลไกการดำเนินงานภายใต้บริบทพื้นที่ที่พัฒนาธรรมอย่างเป็นขั้นตอน อันนำไปสู่การวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ซึ่งถือเป็นการกำหนดกรอบเป้าหมายการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ขณะเดียวกันการกำหนดภารกิจขอบเขตการดำเนินงานตามเป้าหมายและผลลัพธ์ที่คาดหวังดังกล่าวนั้นจะเชื่อมโยงกับการผลิตสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมที่เหมาะสมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาต่อไป

2. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในฐานะขององค์กรทางปกครองตามหลักการกระจายอำนาจถือเป็นองค์กรที่เป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเป็นสถาบันทางสังคมรูปแบบหนึ่งที่ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับการเมืองแก่ประชาชนให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เกิดสำนึกและสร้างความคุ้นเคยกับการใช้สิทธิทางการเมืองตามหน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย (โกวิท พวงงาม, 2549 : 19) นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ผ่านการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึงในด้านต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหาร

จัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านการบำรุงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจสำคัญต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมและ อนุรักษ์ประเพณีในพื้นที่ต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

มาตรา 11 บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ในการ

“11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอัน ดีของท้องถิ่น”

ทั้งนี้นอกจากบทบัญญัติของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถื่นดังกล่าวจะกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีของชุมชนท้องถิ่น แล้ว ยังปรากฏบทบัญญัติที่เปิดโอกาสและสนับสนุนโดยตรงให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถื่นเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการวัฒนธรรมในรัฐธรรมนูญหมวด 3 สิทธิและ เสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 46 ที่ระบุว่า

“บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชนท้องถิ่นมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมใน การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

และในหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 289 ที่ระบุว่า

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น”

ดังกล่าวสะท้อนถึงความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบทบาทของ การเป็นหน่วยงานที่สำคัญต่อกระบวนการส่งเสริมสืบทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งถือ เป็นภารกิจหลักในการจัดทำบริการสาธารณะตามที่บัญญัติในกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้ว นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องจัดทำบริการสาธารณะตามภารกิจ ที่บัญญัติในกฎหมายเกี่ยวข้องแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถและ

ประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ด้วยกลไกที่สำคัญได้แก่การสนับสนุนให้พัฒนาและส่งเสริมกลการบริหารจัดการร่วมกับประชาชนอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นภายใต้การดำเนินการวิจัยเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมในครั้งนี้งจึงมุ่งสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสนอบทบาทการดำเนินงานรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีที่สอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ผ่านรูปแบบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประยุกต์จากแนวคิดที่ว่าด้วยการระดมการเสริมพลังชุมชนของณัฐภัทร์ วรธัญย์ผาสุก และชนิตารักษ์พลเมือง (2557) สำหรับข้อเสนอว่าด้วยการอธิบายบทบาทการขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสะท้อนได้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. บทบาทด้านผู้ดำเนินการหลัก (Moderator) 2. บทบาทด้านผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และ 3. บทบาทด้านผู้เชื่อมโยงเครือข่าย (Co-ordinator) ซึ่งบทบาทดังกล่าวนับเป็นผลสะท้อนสำคัญจากความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ที่ระบุในกฎหมายเกี่ยวข้องกับอันจะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานทางปกครองระดับต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่เพื่อร่วมกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์และผลิตสร้างวิสัยทัศน์ สู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในพื้นที่พหุวัฒนธรรม

3. องค์ความรู้ว่าด้วย “พหุวัฒนธรรม” ในพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

พหุวัฒนธรรม หรือ Multiculturalism นับเป็นผลผลิตสำคัญของกระบวนการสร้างความหมายที่ห่อหุ้มกลุ่มคำเกี่ยวข้องภายใต้องค์ประกอบที่ทับซ้อน ได้แก่ ความแตกต่างทางอัตลักษณ์รวมทั้งความเป็นชาติพันธุ์ ซึ่งได้ถูกนำไปสู่การอธิบายปรากฏการณ์ของความหลากหลายในมิติต่างๆ โดยเฉพาะปรากฏการณ์ที่เป็นเงื่อนไขการผลิตซ้ำในเชิงพื้นที่ว่าด้วยประเด็นปัญหา ประเด็นความขัดแย้งรวมถึงประเด็นที่นำไปสู่การพัฒนา

เป็นต้น ซึ่งณัฐินี ปิยะศิริพันธ์ (2561 : 63) ได้สรุปความหมายของพหุวัฒนธรรมไว้อย่าง น่าสนใจว่าจากฐานของความเป็นพหุนิยมนั้นเป็นแนวคิดนับเป็นลักษณะของทาง สายกลาง กล่าวคือการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายที่มีอยู่ในสังคม ส่วนประเด็นที่ ผูกพันกับแนวคิดพหุนิยมในทางตรงกันข้ามคือ “ชาตินิยม หรือ Nationalism” ซึ่งถูก นำมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง การปลูกฝังความเป็นชาตินิยมมากทำ ให้เกิดแนวคิดที่ สุดโต่ง ในอดีตรัฐพยายามใช้วิธีการแบบ “Assimilation” หรือ “การกลืนกลาย” ซึ่งเป็น กระบวนการสำคัญในการสร้างรัฐชาติในหลายสังคมซึ่งเป็นการทำลาย กีดกัน บังคับ วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Sub-Culture) ให้กลายมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสังคมใหญ่ โดยใน ระยะเวลาหลังนี้รัฐได้ปรับเปลี่ยนแนวนโยบายมาเป็น “Integration” หรือ “การบูรณาการ ผสมผสาน” โดยนโยบายพหุวัฒนธรรมเน้นการยอมรับ การอยู่ร่วมกันและการบูรณาการ ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติภายในประเทศเดียวกัน ซึ่งจะเป็น วิธีที่ทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนชาติพันธุ์ต่างๆ ลดลงกว่าเดิม เพราะมุ่งนำ สังคมไปสู่การตระหนักรู้ถึงการอยู่ร่วมกันและความเป็นหนึ่งเดียวกันของสังคม ทั้งหมดจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการมองแต่ประโยชน์เรื่อง “วัฒนธรรมเดียว” มาเป็น “พหุนิยมทางวัฒนธรรม” กล่าวคือการไม่มีต้นแบบวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียวนั่นเอง

ทั้งนี้การทบทวนแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อผลิตสร้างข้อเสนอเชิง นโยบายการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้บริบทเชิงพื้นที่ของความเป็นพหุวัฒนธรรมในอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีนั้น สะท้อนถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นที่จำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความหลากหลายทาง อัตลักษณ์ ศาสนาและระเบียบประเพณีทางวัฒนธรรมอันเป็นฐานคิดสำคัญสู่การเสนอ ความคิดเห็นที่ก้าวข้ามความแตกต่างอย่างมีส่วนร่วมสู่การผลิตสร้างข้อเสนออย่าง หลากหลายต่อกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมครั้งนี้

จากกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้นอยู่บนฐานคิดว่าด้วยการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับภาคปฏิบัติการทางวัฒนธรรม โดยจะคำนึงข้อมูลและองค์ประกอบทางวัฒนธรรม

ของประเพณีลงเล ที่ปรากฏเฉพาะในพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี รวมทั้งวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานการจัดทำบริการสาธารณะระดับพื้นฐาน รวมทั้งเป็นองค์กรขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านการดำรงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำชาติควบคู่กับการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำถิ่นร่วมกับประชาชน อันนำไปสู่การตอกผลึกจุดยืนทางยุทธศาสตร์สู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเป็นฐานรากสำคัญของการสร้างความยั่งยืนทางวัฒนธรรมในระดับชาติ โดยทำการเลือกกรณีศึกษาจากพื้นที่ที่ปรากฏพบปฏิบัติการทางวัฒนธรรมของประเพณีลงเล ภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ตำบลไทรทองทั้งตำบลและนับเป็นหน่วยวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ที่ปรากฏในพื้นที่ชุมชนบ้านสารวัน หมู่ 2 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

2. องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทองซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ตำบลไม้แก่นและตำบลตะโละไกรทองทั้งตำบล โดยเป็นหน่วยวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลที่ปรากฏในพื้นที่ชุมชนบ้านไม้แก่น หมู่ 1 ตำบลไม้แก่นและพื้นที่ชุมชนบ้านใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไม้แก่น อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ทั้งนี้การกำหนดพื้นที่กรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้นมีการเชื่อมโยงกรอบการนำเสนอข้อมูลภายใต้ขอบเขตประเด็นเชิงเนื้อหาสำคัญ อันประกอบด้วย

- บริบทและข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏในพื้นที่ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมตามขอบข่ายความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทตามพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม จากความคิดเห็นของประชาชน/ชุมชนในพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี อันนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล

- การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายโดยใช้จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (strategy positioning) ที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทตามพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันนำไปสู่การผลิตสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวข้องด้วยวิธี SWOT Analysis และ SWOT Matrix ตลอดจนวิเคราะห์ความยั่งยืนในการดำเนินโครงการภายใต้ข้อเสนอที่สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล พื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยรูปแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ครั้งนี้ เป็นการผสมวิธีวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พร้อมกับการใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นฐานในการสนับสนุนและเชื่อมโยงข้อค้นพบในระยะแรกสู่การวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์และกำหนดวิสัยทัศน์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับการดำเนินงานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ขณะเดียวกันกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อให้ชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมมีบทบาทในการเสนอแนวทางขับเคลื่อนกลไกการจัดการความรู้และแสดงออกซึ่งการสงวนรักษาอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ที่ปรากฏในอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การผลิตสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม

1. การกำหนดพื้นที่วิจัย

การกำหนดพื้นที่วิจัยด้วยชุดข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) รวมทั้งสำรวจแหล่งปฏิบัติการทางวัฒนธรรมเพื่อค้นหา

ความเชื่อมโยงทางอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น สู่การสรุปข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นมา วิถีชีวิตและการเปลี่ยนรูปของประเพณี พร้อมทั้งวิเคราะห์ห้องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งคาดว่า จะเอื้อต่อการพัฒนาบทบาทที่สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 ชุมชน ดังนี้

1) ชุมชนบ้านสารวัน หมู่ 2 ตำบลไทรทอง สังกัดพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

2) ชุมชนบ้านใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไม้แก่น สังกัดพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

3) ชุมชนบ้านไม้แก่น หมู่ 1 ตำบลไม้แก่น สังกัดพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมของประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีจากกรณี ศึกษาทั้งสิ้น 3 ชุมชน ประกอบด้วย 1) ชุมชนบ้านสารวัน หมู่ 2 ตำบลไทรทอง มีจำนวน ประชากร 219 คน 2) ชุมชนบ้านใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไม้แก่น มีจำนวนประชากร 415 คน และ 3) ชุมชนบ้านไม้แก่น หมู่ 1 ตำบลไม้แก่น มีจำนวนประชากร 369 คน (สำนัก บริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2561) ทั้งนี้การกำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความคลาด เคลื่อนที่ยอมรับได้หรือนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างการ คำนวณจากสูตรตามรายหมู่บ้าน ที่กำหนด ดังนี้

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

แทนค่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างการคำนวณ สามารถแบ่งตามพื้นที่ ได้ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างพื้นที่ชุมชนบ้านสารวัน หมู่ 2 ตำบลไทรทอง รวม 142 คน
 - 2) กลุ่มตัวอย่างพื้นที่ชุมชนบ้านใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไม้แก่นรวม 204 คน
 - 3) กลุ่มตัวอย่างพื้นที่ชุมชนบ้านไม้แก่น หมู่ 1 ตำบลไม้แก่น รวม 192 คน
- รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 538 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา รวมทั้งการเข้าร่วมประเพณี ซึ่งมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเสาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้ดำเนินการหลัก (Moderator) 2) ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และ 3) ด้านการเป็นผู้เชื่อมร้อยเครือข่าย (Co-ordinator) ซึ่งมีลักษณะเรียงลำดับความสำคัญ (Ranking) จากอันดับ 1 ถึง 5 ตามแบบของเบสต์ (Best, 1977) สำหรับการสร้างเกณฑ์การตีความ/แปลความหมายแบบสอบถามนั้น คณะผู้วิจัยจะใช้หลักการกระจายแบบปกติ (Normal Distribution) ที่มีลักษณะระฆังคว่ำซึ่งจะทำให้แต่ละช่วงห่างไม่เท่ากัน ซึ่งจะพบว่าในแต่ละช่วงทั้ง 5 ช่วงจะมีการกระจายของข้อมูลจากเกณฑ์การสุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00-1.49	น้อยที่สุด
1.50-2.49	น้อย
2.50-3.49	ปานกลาง
3.50-4.49	มาก
4.50-5.00	มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยสะท้อนอุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดประเพณีลงเล ทั้ง 3 พื้นที่ เพื่อศึกษาสถานการณ์และปัจจัยที่สัมพันธ์กับปฏิบัติการทางวัฒนธรรมของประเพณีลงเลที่มีบริบทแตกต่างกันที่แตกต่างกัน

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยกำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับจุดยืนทางยุทธศาสตร์และแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี อย่างเป็นระบบ จากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการประเมินรูปแบบและแนวทางดำเนินงาน รวมจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง, ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง ตัวแทนจากกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ตัวแทนเจ้าหน้าที่จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี ตัวแทนเจ้าหน้าที่จากสภาวัฒนธรรมอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ตัวแทนสภาวัฒนธรรมตำบลไม้แก่น กำนันตำบลไม้แก่น นักวิชาการด้านวัฒนธรรม สังกัดสถาบันวัฒนธรรมศึกษาภัทยานิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและปราชญ์ชาวบ้าน (หมอทำพิธีลงเล)

4) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis รวมทั้งการประเมินกลยุทธ์ตามหลักการ SWOT Matrix สู่อำนาจกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) รวมทั้งเป้าประสงค์ (Goal) ที่สอดคล้องแนวทางการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลใช้การจัดการกระทำข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยจำแนกประเด็นการวิเคราะห์ด้วยการตีความสร้างข้อสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย รวมทั้งการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ SWOT Analysis และ SWOT Matrix เพื่อกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาชุดข้อเสนอเชิงนโยบายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้างต้นมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ในขณะที่สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทำการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในขณะที่การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรมอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์

กระบวนการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ในกระบวนการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นศึกษาสถานการณ์และบริบทปฏิบัติการทางวัฒนธรรมของประเพณีสงกรานต์ โดยรวบรวมข้อมูลทั่วไปและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสำรวจข้อมูลโดยการสังเกตแบบและการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) ขั้นวิเคราะห์บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากความคิดเห็นของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสะท้อนการปฏิบัติตามมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ ด้านการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาเป็นแนวทางในการประเมินยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ 3) ขั้นการประเมินยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) จากข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้วยเทคนิค SWOT Analysis และ SWOT Matrix อันนำมาซึ่งข้อสรุปของวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) รวมทั้งเป้าประสงค์ (Goal) ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางในการวางแผนการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อพัฒนาท้องถิ่น หลังจากนั้นได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ด้วยเทคนิค McKinsey's 7-S Model และประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ด้วยเครื่องมือ PEST โดยเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สู่การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา ซึ่งสามารถประมวลข้อสรุปสู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ต่อไป

ผลการวิจัย

ข้อสรุปเชิงนโยบายว่าด้วยการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี สามารถกำหนดรายละเอียดการนำเสนอรายประเด็น ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

1.1 กรณีศึกษาชุมชนบ้านสารวัน หมู่ 2 ตำบลไทรทอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 142 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 63.38 และมีอายุระหว่าง 45-60 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.02 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 45.77 โดยประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 76.76 และนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.24

นอกจากนี้ส่วนใหญ่เข้าร่วมประเพณีลงเลบ้างเป็นบางครั้ง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 56.34

ขณะที่ความคิดเห็นต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ของปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.57, S.D.=1.02) โดยความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านอำนวยความสะดวกและความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านเชื่อมร้อยเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} =3.59, S.D.= 0.99) และ (\bar{X} =3.59, S.D.=1.01) ตามลำดับ ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านผู้ดำเนินการหลัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} =3.54, S.D.=1.07)

1.2 กรณีศึกษาชุมชนบ้านใหญ่ หมู่ 3 ตำบลไม้แก่น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 64.22 และอายุระหว่าง 45-60 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 39.71 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 46.07 โดยประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 39.21 ทั้งนี้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 55.39 และนับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 44.61 โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมประเพณีลงเลบ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 52.95

ขณะที่ความคิดเห็นต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลโดยปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี พบว่าภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.76, S.D.=0.86) โดยความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} =3.97, S.D.=0.84) รองลงมาคือความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านเชื่อมร้อยเครือข่าย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.76, S.D.=0.77) และความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทด้านดำเนินการหลัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} =3.56, S.D.=0.97) ตามลำดับ

1.3 กรณีศึกษาชุมชนบ้านไม้แก่น หมู่ 1 ตำบลไม้แก่น จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 58.85 และอายุ

ระหว่าง 45- 60 ปี มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 36.97 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 49.47 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 41.69 นั้บถือศาสนาพุทธ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 55.73 และนั้บถือศาสนาอิสลาม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 44.27 โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมประเพณีสงกรานต์ บ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวน 103 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.65

ขณะที่ความคิดเห็นต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$, $S.D.=0.90$) โดยบทบาทด้านอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.49$, $S.D.=0.83$) รองลงมาคือบทบาทด้านเชื่อมร้อยเครือข่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.46$, $S.D.=0.85$) และบทบาทด้านดำเนินการหลัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.26$, $S.D.=1.03$) ตามลำดับ

ทั้งนี้จากข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีทั้ง 3 พื้นที่ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, $S.D.=0.93$) โดยบทบาทด้านอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$, $S.D.=0.87$) รองลงมาคือบทบาทด้านการเชื่อมร้อยเครือข่าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.60$, $S.D.=0.88$) และบทบาทด้านดำเนินการหลัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, $S.D.=1.01$) ตามลำดับ

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

การสำรวจสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี นับเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์ครั้งนี้ ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงการประเมินบริบททั่วไปของพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีอย่างละเอียด อันจะนำมาซึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งสังเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนกิจกรรม

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามที่ระบุไว้ในแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลา อย่างเหมาะสมกับพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรม ขณะเดียวกันการผสมผสานข้อมูลเชิงปริมาณในระยะแรก โดยสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลา ดังกล่าวจะนำไปสู่การสร้างข้อสรุปซึ่งเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนสำคัญต่อการพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการเชื่อมโยงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1 – 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายในที่มีผลต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

จุดแข็ง (Strengths: S)	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพซึ่งเชื่อมโยงกับกิจกรรม/ประเพณีทางทะเล 2. ขนาดและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรองรับการให้บริการสาธารณะที่สัมพันธ์กับจำนวนประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง 3. มีประเพณีเฉพาะถิ่นที่เชื่อมโยงกับศรัทธาเชื่อของทั้งสองศาสนา ซึ่งนับเป็นเอกลักษณ์สำคัญบนความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม 4. สัดส่วนของผู้นำท้องถิ่นและท้องถิ่น ผสมผสานทั้งบุคลากรที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ซึ่งสามารถกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมของทั้งสองศาสนาได้อย่างสมดุล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. งบประมาณ/บุคลากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมีจำนวนไม่เพียงพอ 2. ขาดความชัดเจน/ต่อเนื่องในการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลา 3. ชาวบ้านที่นับถือศาสนาพุทธย้ายภูมิลำเนาออกจากพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 4. สถานการณ์ความไม่สงบ/ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 5. ปัญหาทางเศรษฐกิจ/รายได้, หนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 6. ไม่มีผู้สืบทอดพิธีกรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน (หมอพิธี) ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญหายของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ง่าย 7. การจัดเก็บและเข้าถึงข้อมูล รวมถึงการประชาสัมพันธ์มีข้อจำกัด

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำหนดแนวทางอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลางเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ด้วยเทคนิค SWOT Analysis พบว่า จุดแข็งที่สำคัญ ได้แก่ สัดส่วนของผู้น้ำท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการผสมผสานระหว่างบุคลากรที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลามโดยสามารถกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมของทั้งสองศาสนาได้อย่างสมดุล ซึ่งนับเป็นเอกลักษณ์สำคัญของพื้นที่พหุวัฒนธรรม ในขณะที่จุดอ่อนสำคัญ พบว่าชาวบ้านที่นับถือศาสนาพุทธย้ายภูมิลำเนาออกจากพื้นที่อย่างต่อเนื่องอันเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้การไม่มีผู้สืบทอดพิธีกรรมจากปราชญ์ชาวบ้านหรือหมอพิธี ส่งผลต่อภาวะการสูญหายของวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ง่าย

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลางเล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

โอกาส (Opportunities: O)	อุปสรรค (Threats: T)
1. การเสนอประเพณีลางเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี โดยกระทรวงวัฒนธรรมให้เข้าสู่กระบวนการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (ICH) ขององค์การ UNESCO 2. มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงทำให้การเดินทางไปสู่พื้นที่ต่างๆ ได้สะดวก รวดเร็ว 3. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในและนอกพื้นที่พร้อมให้การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จำนวนมาก	1. บทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่บัญญัติในกฎหมายเกี่ยวข้องถือเป็นภารกิจรองส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้ดุลพินิจเลือกให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามภารกิจหลักมากกว่า 2. การมุ่งเน้นนโยบายความมั่นคงรวมถึงการกำหนดเขต “พื้นที่สีแดง” ตามนโยบายของรัฐบาลระดับชาติ ส่งผลกระทบต่อการละเลยดำเนินงานด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการกำหนดแนวทางอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลางเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ด้วยเทคนิค SWOT Analysis พบว่า โอกาสที่สำคัญ คือ การเสนอประเพณีลงเล ให้เข้าสู่กระบวนการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (ICH) ซึ่งได้รับการคุ้มครองโดยองค์การ UNESCO ในขณะที่จุดอ่อนสำคัญ พบว่า การมุ่งเน้นนโยบายความมั่นคงรวมถึงการกำหนดเขต “พื้นที่สีแดง” ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดังกล่าว สามารถนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรม ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Matrix ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์กลยุทธ์ดำเนินการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่พหุวัฒนธรรม ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Matrix

สภาพแวดล้อม	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
ภายใน	S : 1-4	W : 1-7
ภายนอก		
โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
O : 1-3	การกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดแข็งประสานกับความสามารถในการสร้างโอกาสจากปัจจัยเกี่ยวข้องดังนี้ S 1-2 + O 2-3 S 3 + O 1	การกำหนดเป้าหมายโดยใช้ความได้เปรียบในการนำโอกาสมาปิดจุดอ่อน จากปัจจัยเกี่ยวข้องดังนี้ - W 1,2 - W 6,7 + O 3 ยุทธศาสตร์ที่ 1-2 - W 3 + O 1 ใช้ยุทธศาสตร์ที่ 3 - W 4,5 + O 2 ใช้ยุทธศาสตร์ที่ 4
อุปสรรค (Threats)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
T : 1-2	การกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดแข็งหลบหลีกอุปสรรคหรือข้อจำกัดจากปัจจัยเกี่ยวข้อง ดังนี้ S 1-3 + T 1 S 4 + T 2	การกำหนดเป้าหมายโดยหลบหลีกอุปสรรคหรือข้อจำกัดจากปัจจัยเกี่ยวข้อง ดังนี้ W 1-2, 6-7 + T 1 W 3-5 + T 2

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวข้องพบว่าสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลการวิเคราะห์ผลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกันสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เชิงแก้ไขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่พหุวัฒนธรรมครั้งนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไทรทองและองค์การบริหารส่วนตำบลตะโล๊ะไกรทอง มีแนวโน้มในการแสวงหาโอกาสและความท้าทายที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีความไม่สงบในจังหวัดปัตตานีได้ ด้วยการสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นและปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผ่านประเพณีลงเลให้มีสถานะเป็นกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนการผสมผสานความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น การลดความขัดแย้งเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีภายใต้บริบทของวัฒนธรรมที่หลากหลายอันเป็นการสะท้อนถึงแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ภายใต้บริบทเชิงพื้นที่พหุวัฒนธรรมอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จากผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สำคัญในครั้งนี้

ทั้งนี้หลังจากวิเคราะห์กลยุทธ์การดำเนินงานข้างต้นแล้วได้นำเข้าสู่กระบวนการประเมินแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรด้วยเทคนิค McKinsey's 7-S Model และประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกด้วยเครื่องมือ PEST นับเป็นแนวการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยกวางและออกแบบยุทธศาสตร์การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์เพื่อสะท้อนจุดยืนทางยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นการตรวจสอบและยืนยันกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จากการประมวลข้อสรุปการวิจัยเบื้องต้นในระยะแรกสู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายที่มีความสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรมอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ต่อไป ดังรายละเอียด

วิสัยทัศน์

“การอนุรักษ์ประเพณีลงเล ด้วยกลไกความร่วมมือของชุมชนพื้นที่อำเภอไม้แก่น ผ่านกระบวนการเสริมสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่สอดคล้องกับความเป็นพหุสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นฐานการพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืน”

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

พันธกิจที่ 2) สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนพร้อมขยายกลไกการพัฒนาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะท้องถิ่นจากฐานราก

พันธกิจที่ 3) เสริมสร้างกลไกการขับเคลื่อนในลักษณะภาคีเครือข่ายดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนและนโยบายทุกระดับเชิงบูรณาการ

พันธกิจที่ 4) ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่พหุสังคมด้วยการพัฒนาตามมาตรฐานการจัดการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ มี 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1) การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ประเพณีลงเล ซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่ปรากฏในพื้นที่พหุลักษณะ โดยเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ 1 มี 2 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ (1) ชุมชนท้องถิ่นพื้นที่พหุวัฒนธรรมมีความรู้และความเข้าใจบทบาทของตนในการสนับสนุนกระบวนการอนุรักษ์ประเพณีลงเล

เป้าหมายที่ (2) ชุมชนท้องถิ่นให้ความสนใจและเข้าร่วมประเพณีลงเลบนพื้นฐานคิดว่าด้วยการปกป้องอัตลักษณ์ของตนอย่างมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 2) การกระจายความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อย่างสมดุล โดยเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ 2 มี 4 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ (1) ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล

เป้าหมายที่ (2) มีแนวทางสนับสนุนให้ประชาชนให้สามารถกำหนดรายละเอียดและดำเนินการจัดประเพณีลงเลได้ตามความเหมาะสม

เป้าหมายที่ (3) แสวงหาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

เป้าหมายที่ (4) เร่งเสริมความเข้มแข็งเชิงคุณภาพ ควบคู่การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงปริมาณ ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมอย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์ที่ 3) การสร้างสังคมสมานฉันท์และสันติสุข ด้วยกลไกการพัฒนาศักยภาพด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มี 3 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ (1) พัฒนาระบบการจัดการความขัดแย้งให้ครอบคลุมทุกมิติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม

เป้าหมายที่ (2) มีมาตรการคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถจัดกิจกรรมภายใต้ประเพณีลงเลได้อย่างปลอดภัย

เป้าหมายที่ (3) จัดตั้งศูนย์ให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีลงเลเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มผู้ปฏิบัติ ทั้งในและนอกวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น ที่ปรากฏในพื้นที่พหุวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4) การกำหนดกลไกการดำเนินการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ด้วยหลักธรรมาภิบาลและได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล โดยเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 มี 4 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ (1) การปรับปรุงและพัฒนาระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่เชื่อมโยงเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีเฉพาะถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพและครบวงจร

เป้าหมายที่ (2) การเสริมสร้างจิตสำนึกในการดำเนินกิจกรรมด้วยแนวคิดการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีเฉพาะถิ่นโดยชุมชน ของชุมชนและเพื่อชุมชน

เป้าหมายที่ (3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ชุมชน โดยอาศัยทุนที่มีอยู่ในท้องถิ่นขับเคลื่อนการพัฒนาตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายที่ (4) การเสนอประเพณีสงกรานต์ให้เกิดความยั่งยืนโดยบรรจุในแผนการอนุรักษ์กิจกรรม/โครงการ ผ่านชุดนโยบายด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมระดับชาติ

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ อันเป็นข้อค้นพบสำคัญ ภายใต้กระบวนการวิจัยที่สะท้อนกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ บนฐานของบริบทในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ข้างต้น สามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานด้วยชุดข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากพื้นที่ศึกษารายกรณี ดังนี้

นโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สัมพันธ์กับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ซึ่งเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ระบุในแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. นโยบายการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาด้านการเกษตรและด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยมีกลไกที่

สำคัญ ได้แก่ การจัดทำระบบบริหารจัดการทรัพยากรนี้ตามมาตรฐาน การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในการทำการเกษตร การส่งเสริมการตลาดให้มีคุณภาพ รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต/การตลาดให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

2. นโยบายการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมเพื่อสนับสนุนชุมชนให้เข้มแข็งเตรียมพร้อมรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการส่งเสริมทรัพยากรบุคลากร/งบประมาณที่สอดคล้องตามภารกิจและจำเป็นรวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพอย่างเป็นระบบ

3. นโยบายการบริหารจัดการและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมการปลูกป่าทดแทนในที่สาธารณะ รวมทั้งการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

4. นโยบายการสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรู้จักสามัคคี การสร้างเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างทั่วถึง และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์

5. นโยบายการบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดีเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้มีขีดสมรรถนะและมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในขณะเดียวกันแสวงหาแนวทางให้ประชาชนมีความพึงพอใจและเชื่อมั่นในมาตรฐานการให้บริการภาครัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกระบวนการบริหารจัดการภาครัฐและ

เสริมสร้างให้องค์กรภาคประชาชนมีความเข้มแข็งในการสนับสนุนและตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาคราชการ

นโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สัมพันธ์กับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง ซึ่งเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ระบุในแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. นโยบายการพัฒนาด้านการเมืองการบริหารและการบริการเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนรวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองในการส่งเสริมความโปร่งต่อให้เกิดพลังความสามัคคีด้วยกระบวนการบริหารจัดการในลักษณะของการปรึกษาหารือเพื่อประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย

2. นโยบายการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ จัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การจัดการแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชนเพื่อรักษาคุณภาพน้ำของทะเลและแหล่งน้ำจืด การจัดการปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

3. นโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา กีฬา ศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การจัดให้มีห้องสมุดชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการเร่งฟื้นฟูและส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนท้องถิ่น การรณรงค์ให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีดั้งเดิมของชุมชน

4. นโยบายการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต สังคมและชุมชนเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยมีกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของ

หน่วยงานความมั่นคงพื้นที่ชุมชน การส่งเสริมกิจการ อปพร. เพื่อประชาชนตลอด ๒๔ ชั่วโมง การส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) รวมทั้งการสนับสนุนกิจกรรมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ครบวงจร

5. นโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนและการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล โดยมิกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลประเพณีเฉพาะถิ่นด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัย การสนับสนุนการจัดงานเทศกาลของดีประจำถิ่น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจการกลุ่มแม่บ้านรวมทั้งการอนุรักษ์สืบสานประเพณีให้เชื่อมโยงสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นต้น

6. นโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล โดยมิกลไกที่สำคัญ ได้แก่ การซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ การซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน การขุดลอกคูระบายน้ำรวมทั้งการซ่อมแซมถนนลาดยางเต็มพื้นที่

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม

ด้วยข้อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ อยู่บนฐานของการเชื่อมโยงข้อมูลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ว่าด้วยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของประชาชนผสมผสานกับเงื่อนไขการพัฒนาขีดความสามารถจัดทำบริการสาธารณะ รวมทั้งการปฏิบัติตามแนวนโยบายของรัฐบาลควบคู่การดำเนินงานตามข้อกำหนดจากหน่วยงานระดับพื้นที่อย่างสมดุล อย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องกำหนด “วิสัยทัศน์” สู่การสนับสนุนรูปแบบการดำเนินงานเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายการณศึกษาผ่านจุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ ดังนี้

จุดยืนทางยุทธศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง กับการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “ท้องถิ่นน่าอยู่ คุณภาพชีวิตดี ยึดหลักธรรมาภิบาล นำสู่สังคมสันติสุข ด้วยการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล” ขณะที่จุดยืนทางยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลตะโล๊ะไกรทอง กับการขับเคลื่อน

วิสัยทัศน์ “คุณภาพชีวิตต้องดีทุกด้าน บนพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ที่สอดคล้องกับกลไกการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล”

ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าวนับเป็นข้อเสนอการขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบายสู่การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล พื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่ 1) สร้างกลไกการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ประเพณีลงเล ซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่ปรากฏในพื้นที่พหุลักษณะ โดยการกำหนดมาตรการอนุรักษ์ประเพณีเฉพาะถิ่นที่ปรากฏในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ให้มีบทบาทในการจัดการอนุรักษ์ประเพณีลงเล พร้อมผลิตสร้างข้อกำหนดการคุ้มครองประเพณีลงเล อย่างชัดเจนตามมาตรฐานที่สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่ 2) กระจายความรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อย่างสมดุล ด้วยการสร้างเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับให้เกิดความเข้มแข็งและการปรับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอไม้แก่น ให้รองรับกับการจัดทำบริการสาธารณะด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น รวมทั้งการกำหนดบทบาทของภาคีเครือข่ายการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ให้มีความชัดเจน

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่ 3) สร้างสังคมสมานฉันท์และสันติสุข ด้วยกลไกการพัฒนาศักยภาพด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ผ่านกระบวนการกำหนดมาตรการดูแลความสงบเรียบร้อยและการป้องกันอาชญากรรมแก่ผู้เข้าร่วมและประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้การแสวงหาแนวทางจัดการความขัดแย้งโดยอาศัยการร่วมการรักษาผลประโยชน์ทางวัฒนธรรมแก่ท้องถิ่นโดยส่วนรวม รวมทั้งการสนับสนุนศักยภาพของชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการอนุรักษ์ประเพณี ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น

ร่วมของชุมชนซึ่งถือเป็นการก้าวข้ามความแตกต่างทางความเชื่อและศาสนา อันนำไปสู่การลดความขัดแย้งซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างสันติสุขและสมานฉันท์

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่ 4) กำหนดกลไกการดำเนินการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ด้วยหลักธรรมาภิบาลและได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นทั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ขณะเดียวกันการพัฒนาขีดความสามารถการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลของทุกภาค รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ตามหลักของกฎหมายเกี่ยวข้องอันเป็นที่ยอมรับตามหลักสากล

ทั้งนี้จากกรณีวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์ของการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นชุดข้อเสนอสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานแก่องค์กรบริหารส่วนตำบล ไทรทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไทรทอง ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทจัดทำบริการสาธารณะ (Public Service) เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในระดับพื้นฐานเกี่ยวกับตามภารกิจในด้านต่างๆ รวมถึงภารกิจการอนุรักษ์ ส่งเสริมและสงวนรักษาประเพณี อัตลักษณ์และการแสดงออกทางวัฒนธรรมของชุมชนอีกด้วย ดังนั้นจึงถือได้ว่าการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล จึงเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจรวมถึงเป้าประสงค์อันเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564) โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่พหุวัฒนธรรมและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทการจัดทำบริการสาธารณะด้วยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

อภิปรายผล

การสำรวจองค์ความรู้ที่สัมพันธ์กับข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่

พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีครั้งนี้ จะดำเนินการประมวลข้อค้นพบสำคัญ ที่สอดคล้องกับการอภิปรายผลการวิจัยรายประเด็น ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไทรทอง และ องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง ซึ่งเป็นหน่วยวิเคราะห์ที่ใช้ในกรณีศึกษาครั้งนี้ พบว่า บทบาทในด้านต่างๆ ได้แก่ บทบาทการเชื่อมโยงเครือข่าย สะท้อนถึงการเป็นองค์กรที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยง/ประสานงานระหว่างชุมชนกับ หน่วยงานทางปกครองทั้งในและนอกพื้นที่ นอกจากนี้บทบาทด้านผู้ดำเนินการหลัก ที่สะท้อนถึงองค์กรหลักที่กำหนดรูปแบบการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารและการ จัดประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี รวมทั้งบทบาทด้านผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งสะท้อนบทบาทของการเป็นองค์กรอำนวยความสะดวกแก่ชุมชนและสนับสนุนให้เกิด กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีเฉพาะถิ่น ดังนั้นด้วยกลไกทั้ง 3 ประการ นับเป็น เงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการดำเนินการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จากความ คิดเห็นของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมได้อีกด้วย

จากข้อค้นพบดังกล่าวได้ขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการทางวัฒนธรรมให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับรายละเอียดของกระบวนการจัดการอนุรักษ์และส่งเสริม ประเพณีลงเล โดยอาศัยกลไกขับเคลื่อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งนี้กล่าวคือ ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล นับเป็นแนวทางการ ดำเนินตามนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นผลผลิตจากการร่วมวิเคราะห์ บริบทท้องถิ่นจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่นำไปสู่การสะท้อนแนวทางการ อนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นด้วย การร่วมกำหนดพันธกิจและวิสัยทัศน์ รวมทั้งยุทธศาสตร์เชิงนโยบาย สู่การขับเคลื่อน รายละเอียดการดำเนินงานผ่านชุดพิธีกรรมของประเพณีลงเล ที่ปรากฏในพื้นที่ชุมชนบ้าน สารวัน ชุมชนบ้านไม้แก่นและชุมชนบ้านใหญ่ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี อันเป็นพื้นที่

แสดงออกทางวัฒนธรรม ผสานบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดรูปแบบและระเบียบปฏิบัติในการส่งเสริมและอนุรักษ์ให้ประเพณีลงเล ให้สามารถดำรงคงอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสืบทอดอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ตของวันจรัญ เดชวิสัย และทวนธง ครุฑจ้อน (2556) ซึ่งระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาและแผนประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสืบทอดวัฒนธรรมตามระเบียบที่กำหนดสำหรับบทบาทที่ดี ไว้เป็นแนวทางการประสานงานร่วมเชิงบูรณาการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตอีกด้วย นอกจากนี้การศึกษบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินงานด้านส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมแล้วยังปรากฏงานศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่น่าสนใจในพื้นที่ภาคใต้ ที่สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้พื้นฐานของปฏิบัติการทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อและรูปแบบการแสดงออกซึ่งพิธีกรรมเฉพาะถิ่น จากงานวิจัยของชานนท์ วิสุทธิชานนท์ (2558) เรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในตำบลคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลานั้น พบว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รับอิทธิพลของเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทรกแซงจนทำให้ภูมิปัญญาดั้งเดิมเหลือเพียงคำบอกเล่าเท่านั้น ดังนั้นด้วยเงื่อนไขดังกล่าวจึงเกิดการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมเพื่อการอนุรักษ์ในลักษณะของการรวมกลุ่มจากภาคีเครือข่ายต่างๆ โดยเฉพาะชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐรวมทั้งสถาบันทางศาสนาอันนำไปสู่การกระตุ้นการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญ

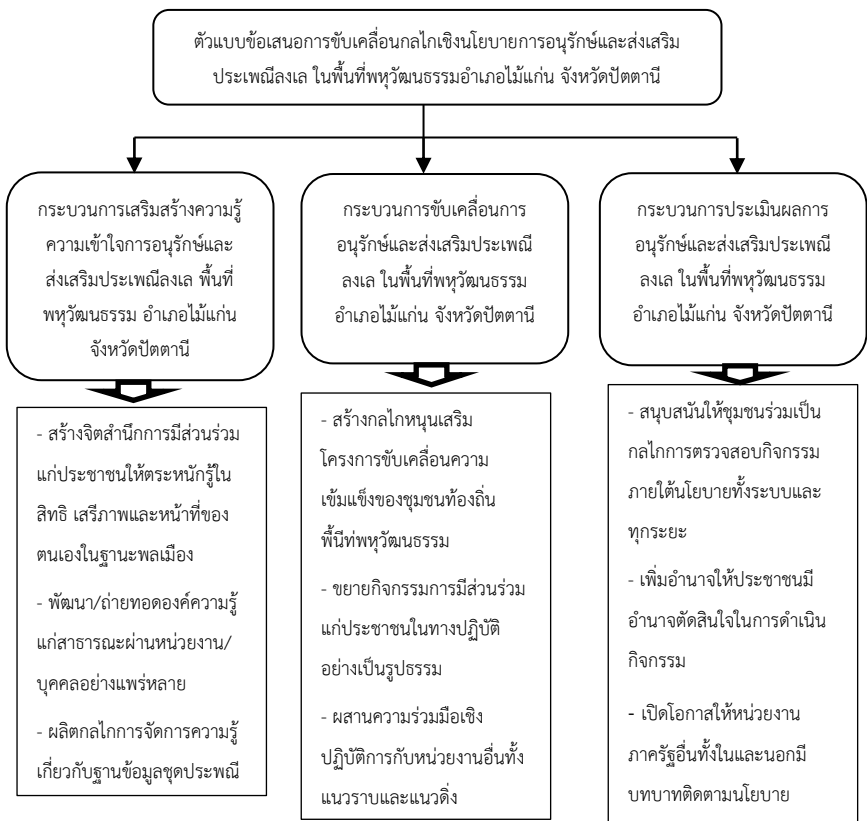
2. การวิเคราะห์จุดยืนทางยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ครั้งนี้ถือเป็นการผลิตสร้างกลไกเพื่อยกระดับคุณค่าทางวัฒนธรรมบนฐานของอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยนำเสนอวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจำเป็นต้อง

ปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความท้าทายจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

อย่างไรก็ตามการพัฒนายุทธศาสตร์เชิงนโยบายว่าด้วยการเสนอกลไกขับเคลื่อนการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล แก่ภาคประชาชน/ชุมชนร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครั้งนี้ พบว่ามีข้อจำกัดเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการ เช่น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจและไม่รับทราบถึงกระบวนการนโยบายสาธารณะเดียวกันนโยบายสาธารณะมักถูกกำหนดจากนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์รวมทั้งส่วนราชการอื่นเพียงมิติเดียว โดยประชาชนไม่สามารถมีส่วนร่วมกำหนดได้อย่างอิสระ นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมภายใต้นโยบายส่วนใหญ่ ละเลยการประเมินผลกระทบ หรือการกำกับติดตามและตรวจสอบดูและอย่างจริงจัง เป็นต้น

ทั้งนี้จากข้อจำกัดดังกล่าว ประกอบกับภาวะวิกฤตภัยพิบัติทางยุทธศาสตร์อันเป็นบริบทสำคัญและเงื่อนไขที่นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ครั้งนี้ นำไปสู่การพัฒนาชุดความรู้เชิงนโยบาย โดยเชื่อมโยงการวิเคราะห์ความต้องการทางยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดนโยบาย ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความต้องการตามภารกิจวิเคราะห์ประสิทธิภาพการสนองตอบความต้องการในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้เชื่อมโยงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตอบสนองจุดยืนทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การกำหนดเสนอทิศทางยุทธศาสตร์จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ จากข้อเสนอของประชาชน/ชุมชนสู่การพัฒนายุทธศาสตร์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลงเล ด้วยการขับเคลื่อนผ่านกลไกการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทองและองค์การบริหารส่วนตำบลตะโล๊ะไกรทอง บนฐานของการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยขอขบขายและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามที่ระบุในกฎหมายเกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้

นำเสนอกระบวนการผลิตสร้างกลไกเชิงนโยบายโดยประยุกต์ข้อเสนอเรื่องรูปแบบการพัฒนาโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาของพิรุฬห์ ศิริทองคำ และคณะ (2561) ที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีล่งเล ในพื้นที่ห้วยผวนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนรวมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับบริบทเชิงพื้นที่ ตามข้อเสนอตัวแบบดังนี้

ภาพที่ 2 ตัวแบบข้อเสนอการขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบายจากผลการวิจัย

1. กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ โดยสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนให้ตระหนักรู้ในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมือง ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสร้างกลไกการเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยเฉพาะการสื่อสารเพื่อนำเสนอรูปแบบ กระบวนการและประเด็นทางด้านนโยบาย สาธารณะที่สำคัญแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ควรขยายองค์ความรู้ทางวิชาการไปสู่ ภาคปฏิบัติที่ก่อให้เกิดกลไกการเรียนรู้เกี่ยวกับนโยบายในพื้นที่

2. กระบวนการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ โดยการปรับเปลี่ยนฐานคิดจากเดิม “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประชาชน” เป็น “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะร่วมกับประชาชน” ขณะเดียวกัน การเสริมพลังอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่น ควรกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกลไกร่วมกันทั้ง ระบบ รวมทั้งการปรับความยืดหยุ่นในการดำเนินงานให้มีความหลากหลายมากขึ้นเช่น การร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปใน ลักษณะ “สหการ” เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในท้ายที่สุด

3. กระบวนการประเมินผลนโยบายสาธารณะ โดยการสร้างเครื่องมือการ ประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบนพื้นฐานของการ พิจารณาจากองค์ประกอบด้านต่างๆ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ประเมินนโยบายในทุกขั้นตอน ของกระบวนการตั้งแต่ขั้นก่อตัวของนโยบาย ขั้นกำหนดนโยบาย ขั้นการนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติรวมถึงขั้นติดตามตรวจสอบนโยบายด้วย ทั้งนี้การประเมินนโยบายดังกล่าวควร ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินทั้งระบบอันจะนำไปสู่การพัฒนา นโยบายสาธารณะที่สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนท้องถิ่นแท้จริง

ในท้ายที่สุดผลผลิตภายใต้กระบวนการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ต่อประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ด้วยกลไกการกำหนด ขอบข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่นอย่าง เป็นรูปธรรมแล้ว ยังจำเป็นต้องพัฒนากลไกการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายควบคู่กัน

ด้วย โดยเฉพาะการดำเนินการเชิงบูรณาการกับภาคส่วนต่างๆ ในการผสมผสานแนวคิดการ
จัดโครงสร้างอย่างเป็นระบบ นับเป็นอีกข้อเสนอสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิบัติการทาง
วัฒนธรรมของประเพณีลล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมให้สามารถอยู่รอดและอยู่ร่วม
ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรกำหนดโครงการ/กิจกรรมภายใต้วิสัยทัศน์การอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี
ลล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีร่วมกัน โดยอาศัยองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนกลางสำคัญในการขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบาย พร้อมนำ
ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น บนฐานของการใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามภารกิจการบำรุงรักษาศิลปะ
จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542
รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบูรณาการ
แผนดำเนินการที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสันติสุขและสมานฉันท์อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการวิจัย

เพื่อให้การจัดการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีลล ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ในอนาคตเป็นรูปธรรมมากขึ้นนั้น ยังมีช่องว่างการวิจัยในด้านต่างๆ
ที่น่าสนใจและก่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางวิชาการมากขึ้น เช่น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ
วิเคราะห์/ประเมินผลโครงการตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และ
ส่งเสริมประเพณีเฉพาะถิ่นของหน่วยงานภาครัฐในบริบทเชิงพื้นที่อำเภอไม้แก่น จังหวัด
ปัตตานี การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและองค์ประกอบความสัมพันธ์ทางภาษา ศาสนา
และชาติพันธุ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและวัฒนธรรม รวมทั้งการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเชื่อมโยง

ปฏิบัติการทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับการสร้างสันติสุขและสมานฉันท์
พื้นที่พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นอาทิ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. ณะเชิงตรา : ประสานมิตร.
- โกวิท พวงงาม. (2549). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ปรับวิธิตัด เพิ่มความสามารถและพลังสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: เอกสารเผยแพร่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณิงภรณ์ วงเวียนและคณะ. (2555). การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. วารสารการบริการและการท่องเที่ยว, 7 (2), 86-103.
- ชานนท์ วิสสุทธิชานนท์. (2558). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในตำบลคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณัฐินี ปิยะศิริพันธ์. (2561). ชุมชนพหุวัฒนธรรมท่ามกลางวาทกรรมชาตินิยมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย. รัฐธาภิรักษ์, 60(2), 58-72.
- ณัฐปภัสร วรธันย์ผาสุขและชนิตา รักษ์พลเมือง. (2557). การนำเสนอกระบวนการเสริมพลังชุมชนในการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(2), 282-294.

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542 (17 พฤศจิกายน 2542). **ราชกิจจานุเบกษาฉบับ
กฤษฎีกา**. เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก, 48-66.
- พัทธนันท์ โอษฐ์เจษฎา. (2557). ประเพณีลงเล. **วัฒนธรรม**, 53(1), 50-55.
- พิรุฬห์ ศิริทองคำและคณะ. (2561). รูปแบบการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ
ระดับท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. **วารสารสังคมศาสตร์
วิชาการ**, 53(1), 215-231.
- เรวัต สิงห์เรือง. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการทุนทางสังคมในท้องถิ่นสู่
คุณภาพ. กรุงเทพฯ: ที.พี.พริน.
- วันจรรย์ เดชวิสัย และทวนธง ครุฑจ้อน. (2556). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการส่งเสริมสืบทอดอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน จังหวัดภูเก็ต.
กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- สถาบันวัฒนธรรมศึกษา.(2558). **คู่มือการจัดทำข้อเสนอโครงการในการรวบรวมและ
จัดเก็บข้อมูลมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช 2558**.
กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2561). **โครงสร้าง
ข้อมูลทำเนียบท้องที่** (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statMenu/newStat/ccaa.php>. [20 กุมภาพันธ์ 2561]
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อัคร์ศิริ ลาป้อและคณะ .(2559). การเก็บรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลปฏิบัติการทาง
สังคมของการเสริมสร้างและฟื้นฟูประเพณีลงเล อำเภอไม้แก่น จังหวัด
ปัตตานี. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- Appadurai, A. (1996). **Modernity at Large: Cultural Dimensions of
Globalization**. (9th ed). Minneapolis: University of Minnesota Press.

- Bartol, K & Martin, D. (1998). **Management**. Boston USA. : McGraw-Hill.
- Best, J. W. (1977). **Research in Education**. (3rd ed). New Jersey: Prentice hall Inc.
- Yamane, T. (1976). **Statistics: An introductory analysis** (2nd ed). New York: Harper and Row.